

EL RÈGIM DE RETRIBUCIONS, ASSISTÈNCIES I INDEMNITZACIONS DELS REGIDORS DELS AJUNTAMENTS

LEGISLACIÓ DE REFERÈNCIA:

- Carta Europea de l'Autonomia Local, feta a Estrasburg el 15 d'octubre de 1985 i ratificada pel Regne d'Espanya el 20 de gener de 1988.
- Estatut d'Autonomia de Catalunya.
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les Bases del Règim Local (LRBRL).
- Decret Legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei Municipal i de Règim Local de Catalunya (TRLMRLC).
- Llei 30/92, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú (LPAC).
- Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya
- Reial Decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització, funcionament i règim jurídic de les Entitats Locals (ROF).
- Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració Local (LRSAL).
- Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques (LIF).
- Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General (LOREG).
- Reial decret Legislatiu 781/1986, de 18 d'abril (TRRL).
- Reial Decret Llei 1/2014, de 24 de gener, de reforma en matèria d'infraestructures i transport, i altres mesures econòmiques.
- Llei 22/2013, de 23 de desembre, de Pressupostos Generals de l'Estat per a l'any 2014.

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES:

PRIMERA.- Regulació legal dels drets econòmics dels electes locals.

L'article 7 de la Carta Europea d'Autonomia Local fa referència explícita a la compensació financera i a la remuneració dels electes locals en els termes següents, segons la versió ratificada per l'estat espanyol:

"Artículo 7 Condiciones del ejercicio de las responsabilidades a nivel local

- 1. El Estatuto de los representantes locales debe asegurar el libre ejercicio de su mandato.*
- 2. Debe permitir la compensación financiera adecuada a los gastos causados con motivo del ejercicio de su mandato, así como si llega el caso, la compensación financiera de los beneficios perdidos o una remuneración del trabajo desempeñado y la cobertura social correspondiente.*
- 3. Las funciones y actividades incompatibles con el mandato del representante local no pueden ser fijadas más que por Ley o por principios jurídicos fundamentales”*

L'article 75, apartats 1 a 4, de la LRBRL, descriu els drets econòmics dels càrrecs electes locals:

“Artículo 75

1. Los miembros de las Corporaciones locales percibirán retribuciones por el ejercicio de sus cargos cuando los desempeñen con dedicación exclusiva, en cuyo caso serán dados de alta en el Régimen general de la Seguridad Social, asumiendo las Corporaciones el pago de las cuotas empresariales que corresponda, salvo lo dispuesto en el artículo anterior.

En el supuesto de tales retribuciones, su percepción será incompatible con la de otras retribuciones con cargo a los presupuestos de las Administraciones públicas y de los entes, organismos o empresas de ellas dependientes, así como para el desarrollo de otras actividades, todo ello en los términos de la Ley 53/1984, de 26 de diciembre, de Incompatibilidades del Personal al Servicio de las Administraciones Públicas.

2. Los miembros de las Corporaciones locales que desempeñen sus cargos con dedicación parcial por realizar funciones de presidencia, vicepresidencia u ostentar delegaciones, o desarrollar responsabilidades que así lo requieran, percibirán retribuciones por el tiempo de dedicación efectiva a las mismas, en cuyo caso serán igualmente dados de alta en el Régimen General de la Seguridad Social en tal concepto, asumiendo las Corporaciones las cuotas empresariales que corresponda, salvo lo dispuesto en el artículo anterior. Dichas retribuciones no podrán superar en ningún caso los límites que se fijen, en su caso, en las Leyes de Presupuestos Generales del Estado. En los acuerdos plenarios de determinación de los cargos que lleven aparejada esta dedicación parcial y de las retribuciones de los mismos, se deberá contener el régimen de la dedicación mínima necesaria para la percepción de dichas retribuciones.

Los miembros de las Corporaciones locales que sean personal de las Administraciones públicas y de los entes, organismos y empresas de ellas dependientes solamente

podrán percibir retribuciones por su dedicación parcial a sus funciones fuera de su jornada en sus respectivos centros de trabajo, en los términos señalados en el artículo 5 de la Ley 53/1984, de 26 de diciembre, sin perjuicio de lo dispuesto en el apartado sexto del presente artículo.

3. Sólo los miembros de la Corporación que no tengan dedicación exclusiva ni dedicación parcial percibirán asistencias por la concurrencia efectiva a las sesiones de los órganos colegiados de la Corporación de que formen parte, en la cuantía señalada por el pleno de la misma.

4. Los miembros de las Corporaciones locales percibirán indemnizaciones por los gastos efectivos ocasionados en el ejercicio de su cargo, según las normas de aplicación general en las Administraciones públicas y las que en desarrollo de las mismas apruebe el pleno corporativo.”

Pel que fa a la legislació catalana de règim local, l'article 166 del TRLMRLC, amb una redacció anterior a les darreres reformes de la LRBRL, preveu dos conceptes pels quals els electes poden percebre ingressos econòmics dels ens locals: retribucions i indemnitzacions, i no conté cap regulació específica de les assistències:

“Article 166

Retribucions i indemnitzacions

166.1 Els membres de les corporacions locals han de percebre retribucions per l'exercici de llurs càrrecs quan ho fan en règim de dedicació exclusiva o parcial, i han d'ésser donats d'alta en el règim general de la Seguretat Social; les corporacions n'han d'assumir el pagament de les quotes empresarials.

166.2 Els membres de les corporacions locals poden percebre indemnitzacions en la quantia i les condicions que acorda el ple de la corporació.

166.3 Les corporacions locals han de consignar en els pressupostos les retribucions o les indemnitzacions a què es refereixen els apartats 1 i 2, dins els límits establerts amb caràcter general.”

El règim normatiu establert pels preceptes transcrits és el resultat de diverses modificacions operades per part del legislador estatal en relació a l'article 75 de la LRBRL, per tal de pacificar controvèrsies que l'esmentada regulació havia generat. Les modificacions es van portar a terme, primer, en virtut de la Llei 11/1999, de 21 d'abril, per la qual es va modificar la Llei de Bases de Règim Local per introduir-hi el règim de dedicació parcial i adequar el sistema retributiu dels càrrecs electes a la Carta Europea de l'Autonomia Local, i posteriorment, mitjançant el nou redactat que l'article 42 de la

Llei 14/2000, de 29 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social va donar a l'esmentat article 75 LRBRL.

Finalment, l'article 13 del ROF completa el desenvolupament reglamentari del precepte bàsic relatiu a retribucions i indemnitzacions dels electes locals:

“Artículo 13

1. Los miembros de las Corporaciones Locales tendrán derecho a percibir, con cargo al Presupuesto de la entidad local, las retribuciones e indemnizaciones que correspondan, en los términos que se determinan en los párrafos siguientes.

2. De acuerdo con lo establecido en el artículo 75.1 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, tendrán derecho a percibir retribuciones y a ser dados de alta en el Régimen General de la Seguridad Social los miembros de las Corporaciones Locales que desarrollen sus responsabilidades corporativas en régimen de dedicación exclusiva.

En el supuesto de tales retribuciones, su percepción será incompatible con la de cualquier otra retribución con cargo a los Presupuestos de las Administraciones Públicas y de los Entes, Organismos y Empresas de ellas dependientes.

3. El reconocimiento de la dedicación exclusiva a un miembro de la Corporación exigirá la dedicación preferente del mismo a las tareas propias de su cargo, sin perjuicio de otras ocupaciones marginales que, en cualquier caso, no podrán causar detrimento a su dedicación a la Corporación. En el caso de que tales ocupaciones sean remuneradas, se requerirá una declaración formal de compatibilidad por parte del Pleno de la entidad local.

4. El Pleno corporativo, a propuesta del Presidente, determinará, dentro de la consignación global contenida a tal fin en el Presupuesto, la relación de cargos de la Corporación que podrán desempeñarse en régimen de dedicación exclusiva y, por tanto, con derecho a retribución, así como las cuantías que correspondan a cada uno de ellos en atención a su grado de responsabilidad. El nombramiento de un miembro de la Corporación para uno de estos cargos sólo supondrá la aplicación del régimen de dedicación exclusiva si es aceptado expresamente por aquél, en cuyo caso esta circunstancia será comunicada al Pleno de la siguiente sesión ordinaria.

5. Todos los miembros de la Corporación, incluidos los que desempeñen cargos en régimen de dedicación exclusiva, tendrán derecho a recibir indemnizaciones por los gastos ocasionados por el ejercicio del cargo, cuando sean efectivos, y previa justificación documental, según las normas de aplicación general en las Administraciones Públicas y las que en este sentido aprueba el Pleno corporativo.

6. Sólo los miembros de la Corporación que no tengan dedicación exclusiva percibirán asistencias por la concurrencia efectiva a las sesiones de los órganos colegiados de que formen parte, en la cuantía que señale el Pleno de la misma. No obstante, todos podrán percibir esta clase de indemnizaciones cuando se trate de órganos rectores de Organismos dependientes de la Corporación local que tengan personalidad jurídica independiente, de Consejos de Administración de Empresas con capital o control municipal o de Tribunales de pruebas para selección de personal.”

SEGONA.- Els límits quantitatius de les retribucions i indemnitzacions dels càrrecs electes i els límits al nombre de regidors amb dedicació exclusiva:

L'entrada en vigor de la LRSAL ha introduït dos nous preceptes a la LRBRL en relació a la retribució dels càrrecs electes, els articles 75bis i 75ter, que estableixen noves restriccions i limitacions respecte al règim retributiu dels càrrecs electes així com respecte al nombre de membres de la corporació que poden desenvolupar el seu càrrec en règim de dedicació exclusiva.

Segons l'apartat 1 de l'article 75 bis, els Pressupostos Generals de l'Estat determinaran anualment la quantitat màxima total que poden percebre els membres de les Corporacions locals per tots els conceptes retributius i assistències, en els termes següents:

“Artículo 75 bis Régimen retributivo de los miembros de las Corporaciones Locales y del personal al servicio de las Entidades Locales

- 1. Los miembros de las Corporaciones Locales serán retribuidos por el ejercicio de su cargo en los términos establecidos en el artículo anterior. Los Presupuestos Generales del Estado determinarán, anualmente, el límite máximo total que pueden percibir los miembros de las Corporaciones Locales por todos los conceptos retributivos y asistencias, excluidos los trienios a los que en su caso tengan derecho aquellos funcionarios de carrera que se encuentren en situación de servicios especiales, atendiendo entre otros criterios a la naturaleza de la Corporación local y a su población según la siguiente tabla:*

Habitantes	Referencia
Más de 500.000	Secretario de Estado.
300.001 a 500.000	Secretario de Estado -10%.
150.001 a 300.000	Secretario de Estado -20%.
75.001 a 150.000	Secretario de Estado -25%.

Habitantes	Referencia
50.001 a 75.000	Secretario de Estado -35%.
20.001 a 50.000	Secretario de Estado -45%.
10.001 a 20.000	Secretario de Estado -50%.
5.001 a 10.000	Secretario de Estado -55%.
1.000 a 5.000	Secretario de Estado -60%.

Los miembros de Corporaciones locales de población inferior a 1.000 habitantes no tendrán dedicación exclusiva. Excepcionalmente, podrán desempeñar sus cargos con dedicación parcial, percibiendo sus retribuciones dentro de los límites máximos señalados al efecto en la Ley de Presupuestos Generales del Estado.”

D'acord amb l'article transcrit, la Disposició addicional norantena de la Llei de Pressupostos Generals de l'Estat per a 2014, introduïda per l'apartat tres de l'article onzè del Reial Decret-Llei 1/2014, de 24 de gener, de reforma en matèria d'infraestructures i transport, i altres mesures econòmiques, va fixar els límits màxims de les percepcions econòmiques dels membres de les corporacions locals segons es reproduïx a continuació: *“el límite máximo total que pueden percibir los miembros de las Corporaciones Locales por todos los conceptos retributivos y asistencias, excluidos los trienios a los que, en su caso, tengan derecho aquellos funcionarios de carrera que se encuentren en situación de servicios especiales, será el que se recoge a continuación, atendiendo a su población:*

Habitantes	Referencia
Más de 500.000	100.000 euros
300.001 a 500.000	90.000 euros
150.001 a 300.000	80.000 euros
75.001 a 150.000	75.000 euros
50.001 a 75.000	65.000 euros
20.001 a 50.000	55.000 euros
10.001 a 20.000	50.000 euros
5.001 a 10.000	45.000 euros
1.000 a 5.000	40.000 euros

En el caso de Corporaciones Locales de menos de 1.000 habitantes, resultará de aplicación la siguiente escala, atendiendo a su dedicación:

Dedicación	Referencia
Dedicación parcial al 75%	30.000 euros
Dedicación parcial al 50%	22.000 euros
Dedicación parcial al 25%	15.000 euros»

D'altra banda, l'article 75 ter de la LRBRL estableix el nombre màxim de càrrecs públics de les entitats locals amb dedicació exclusiva, en els termes següents:

“Artículo 75 ter Limitación en el número de los cargos públicos de las Entidades Locales con dedicación exclusiva

1. De conformidad con lo establecido en el artículo 75 de esta Ley, la prestación de servicios en los Ayuntamientos en régimen de dedicación exclusiva por parte de sus miembros deberá ajustarse en todo caso a los siguientes límites:

- a)** En los Ayuntamientos de Municipios con población inferior a 1.000 habitantes, ningún miembro podrá prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva.
- b)** En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 1.001 y 2.000 habitantes, solo un miembro podrá prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva.
- c)** En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 2.001 y 3.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de dos.
- d)** En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 3.001 y 10.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de tres.
- e)** En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 10.001 y 15.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de cinco.
- f)** En Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 15.001 y 20.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de siete.

g) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 20.001 y 35.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de diez.

h) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 35.001 y 50.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de once.

i) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 50.001 y 100.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de quince.

j) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 100.001 y 300.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de dieciocho.

k) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 300.001 y 500.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de veinte.

l) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 500.001 y 700.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de veintidós.

m) En los Ayuntamientos de Municipios con población comprendida entre 700.001 y 1.000.000 habitantes, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederá de veinticinco.

n) En los Ayuntamientos de Municipios de Madrid y Barcelona, los miembros que podrán prestar sus servicios en régimen de dedicación exclusiva no excederán, respectivamente, de cuarenta y cinco y de treinta y dos.”

En tot cas la fixació de les retribucions i de les assistències, així del nombre de càrrecs electes amb dedicació exclusiva o parcial, dins dels límits esmentats, és una potestat discrecional ha de respondre a una adequada justificació, racional i objectiva, no ha d'incórrer en arbitrarietat o discriminació i no pot vulnerar cap altre dret o principi protegit constitucionalment. Resulta il·lustrativa la Sentència del Tribunal Suprem, de 18 de juny de 2001, dictada en el recurs de cassació número 8570/1995, quan assenyalava que : *"...Las proporciones de la retribución acordada a favor de los cargos municipales, salvo en los casos en que resulte manifiesto el abuso, debe considerarse que se mueven dentro de los parámetros de la actuación discrecional de los poderes públicos responsables, la cual está sujeta la crítica pública y al control por el cuerpo electoral. "*

TERCERA.- Règims de dedicació, assistències i indemnitzacions dels càrrecs representatius locals:

Com hem vist, d'acord amb la legislació aplicable, **els càrrecs representatius locals poden percebre retribucions per dedicació exclusiva, amb alta a la seguretat social, retribucions per dedicació parcial, amb alta a la seguretat social, assistències per concurrència efectiva als òrgans col·legiats de la corporació, i indemnitzacions per despeses efectives en l'exercici del càrrec:**

1.- La dedicació exclusiva:

D'acord amb el primer apartat de l'article 75 de la LRBRL, el càrrec electe local amb dedicació exclusiva té dret a percebre una retribució periòdica i a ésser donat d'alta al Règim de la Seguretat Social. La Corporació haurà d'assumir les quotes empresarials corresponents.

Correspon al Ple de la Corporació, a proposta de l'alcalde-president, establir quins càrrecs de la Corporació desenvoluparan les seves funcions amb dedicació exclusiva i amb quina retribució. Es tracta d'una potestat discrecional, sotmesa als límits que resulten de l'article 75 bis de la LRBRL, pel que fa a la quantia màxima de les retribucions, i de l'article 75 ter pel que fa al nombre màxim d'electes amb dedicació exclusiva, sempre en funció del nombre d'habitants dels municipi.

Els electes designats per l'alcalde per assumir les responsabilitats amb dedicació exclusiva hauran d'acceptar-la expressament. Aquest règim comporta l'obligació de desenvolupar les responsabilitats com a electe a jornada completa i la percepció del

sou corresponent és incompatible amb qualsevol altra retribució amb càrrec als pressupostos de les administracions públiques i dels ens que en depenen.

2.- La dedicació parcial:

Aquest règim, regulat a l'article 75.2 de la LRBRL, correspon als càrrecs electes que desenvolupin les seves responsabilitats per un temps inferior al de la jornada completa. El concepte va ser introduït per la Llei 11/1999, de 21 d'abril, i va posar fi a la pràctica consistent en l'assignació d'indemnitzacions periòdiques i fixes en la quantia, que en realitat suposaven una retribució salarial encoberta.

Les característiques del règim de dedicació parcial dels càrrecs electes locals són les següents:

- Exercici de funcions de presidència, vicepresidència, delegacions o responsabilitats que ho requereixin.
- Les retribucions es percebran pel temps efectiu de dedicació.
- Alta en el règim general de la seguretat social.
- Límits de les retribucions fixats en les lleis de Pressupostos Generals de l'Estat.
- L'acord plenari que determini els càrrecs amb dedicació parcial haurà d'incloure el règim de dedicació mínima per percebre les retribucions corresponents.
- A diferència del nombre màxim de membres de la corporació amb dedicació exclusiva (art. 75.1 ter) no hi ha una limitació expressa al nombre màxim de regidors amb dedicació parcial.

Així mateix, d'acord amb l'apartat 3 de l'article 75, els membres de la corporació amb dedicació parcial tampoc no podran percebre assistències per la concurrència efectiva a les sessions dels seus òrgans col·legiats. A diferència del règim de dedicació exclusiva aquesta regulació sobre la dedicació parcial no fa cap referència a les seves incompatibilitats. En aquest sentit l'art. 5 de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques permet compatibilitzar l'exercici de diferents càrrecs en règim de dedicació parcial:

“Artículo 5

1. Por excepción, el personal incluido en el ámbito de aplicación de esta Ley podrá compatibilizar sus actividades con el desempeño de los cargos electivos siguientes:

- a) Miembros de las Asambleas Legislativas de las Comunidades Autónomas, salvo que perciban retribuciones periódicas por el desempeño de la función o que por las mismas se establezca la incompatibilidad.***

b) Miembros de las Corporaciones locales, salvo que desempeñen en las mismas cargos retribuidos en régimen de dedicación exclusiva.

2. En los supuestos comprendidos en este artículo sólo podrá percibirse la retribución correspondiente a una de las dos actividades, sin perjuicio de las dietas, indemnizaciones o asistencias que correspondan por la otra. No obstante, en los supuestos de miembros de las Corporaciones locales en la situación de dedicación parcial a que hace referencia el artículo 75.2 de la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local, se podrán percibir retribuciones por tal dedicación, siempre que la desempeñen fuera de su jornada de trabajo en la Administración, y sin superar en ningún caso los límites que con carácter general se establezcan, en su caso. La Administración en la que preste sus servicios un miembro de una Corporación local en régimen de dedicación parcial y esta última deberán comunicarse recíprocamente su jornada en cada una de ellas y las retribuciones que perciban, así como cualquier modificación que se produzca en ellas.

Així per als funcionaris que compaginen la seva feina amb una dedicació parcial com a càrrecs electes de l'administració local s'exigeix que no hi hagi coincidència entre les hores que s'hagin de dedicar a una i altra activitat i les dues administracions hauran de comunicar-se recíprocament la jornada i les retribucions que hi obtingui l'electe. A més, d'acord amb l'esmentat article 5.2, aquesta compatibilització de dedicacions parcials es durà a la pràctica "sin superar en ningún caso los límites que con carácter general se establezcan, en su caso".

Tanmateix no existeix una regulació expressa de la compatibilització de dedicacions parcials com a membre de dues corporacions locals diferents.

Els membres electes amb dedicació parcial perceben retribucions pel temps de dedicació efectiva a les seves responsabilitats corporatives i són donats d'alta al Règim General de la Seguretat Social. Correspon al Ple de la Corporació assignar aquesta dedicació, és a dir, el règim de dedicació mínima necessària per a la percepció de les retribucions corresponents, així com la quantia de la retribució, que en tot cas i igual que per al règim de dedicació exclusiva, no podrà superar els límits establerts a l'article 75bis i a la Disposició Norantena de la LPGE per a 2014.

Segons la Sentència del Tribunal de Cuentas, nº 4, de 27 de febrer de 2012, dictada en el recurs d'apel·lació 52/11, la dedicació parcial és aquella que per la seva dedicació horària no absorbeix el temps d'una jornada de treball i "*permite el desarrollo de otras actividades. Además, sigue señalando, la dedicación parcial no es uniforme, sino que se admiten distintos grados e intensidades, pero exige siempre la continuidad diaria y una intensidad mínima de dedicación. De esta forma, si la dedicación parcial limita en*

su franja superior con la dedicación exclusiva, por la inferior lo hace con la dedicación discontinua, esto es, ocasional, que sólo da derecho a percibir asistencias.

En quant a la quantia de la retribució, tot i que l'esmentada Disposició Addicional Norantena no distingeix entre dedicació exclusiva, dedicació parcial i assistències, entenem que, pel que fa la dedicació parcial, el seu límit màxim s'haurà de calcular aplicant el percentatge de dedicació de l'electe a la xifra màxima de retribució que correspongui al tram de població del municipi de què es tracti, tal com s'estableix expressament per a la dedicació parcial en les corporacions de menys de 1000 habitants. En quant al percentatge de dedicació, si bé en relació als municipis de menys de 1000 habitants es regula expressament el límit màxim retributiu per a dedicacions del 75%, del 50 % i del 25%, no hi ha motiu per considerar que no es puguin assignar dedicacions parcials amb proporcions diferents, sempre que se situïn per sota de la dedicació exclusiva i no s'incorri en supòsits de frau de llei, en els termes establerts per l'article 6.4 del Codi Civil: " *los actos realizados al amparo del texto de una norma que persigan un resultado prohibido por el ordenamiento jurídico, o contrario a él, se consideraran ejecutados en fraude de ley y no impedirán la debida aplicación de la norma que se hubiere tratado de eludir.*". Caldrà tenir en compte aquesta limitació, la possibilitat d'incórrer en frau de llei. a l'hora de determinar els percentatges de dedicació, les retribucions assignades i el nombre total d'electes amb dedicació parcial de l'ajuntament.

3.- Les assistències per la concurrència a òrgans col·legiats dels que forma part el càrrec electe:

Com hem vist, segons l'article 75.3 LRBRL, els membres de la corporació local que no hi tinguin dedicació exclusiva ni parcial podran percebre assistències per la concurrència efectiva a les sessions dels òrgans col·legiats de la Corporació de la qual formin part, en la quantia assenyalada pel ple. Tanmateix, d'acord amb l'article 13.6 del ROF, els membres amb dedicació exclusiva podran percebre assistències quan es tracti d'òrgans rectors d'Organismes dependents de la Corporació local que tinguin personalitat jurídica independent, de Consells d'Administració d'Empreses amb capital o control municipal i de Tribunals de proves per a la selecció de personal. S'hi preveu per tant que fins i tot els alcaldes amb dedicació exclusiva puguin percebre'n quan es tracti d'organismes amb personalitat jurídica pròpia diferent de la de la mateixa corporació de què formin part

En aquest sentit, si bé l'article 1.2 de la Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'Incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques (LIF)

estableix un principi general mot restrictiu en quant a la possibilitat de percebre més d'una remuneració del sector públic¹, l'article 5.2 de la mateixa llei estableix que el personal al servei de les administracions públiques que compatibilitzi les seves activitats amb la condició de membre de les assemblees legislatives de les comunitats autònomes o membre de les corporacions locals tan sols podrà percebre la retribució corresponent a una de les activitats, **sens perjudici de les dietes, indemnitzacions o assistències que els corresponguin per l'altra.**

Les assistències no tenen, pròpiament, la consideració de retribució, que seria el sou fix que es rep de forma periòdica, sinó la d'indemnització (l'apartat 6 de l'article 13 del ROF les considera explícitament com un tipus d'indemnització) que es percep pel fet de concórrer a la reunió de l'òrgan col·legiat del qual són membres. La seva percepció no comporta l'obligació de ser donat d'alta a la Seguretat Social i és compatible, per exemple, amb la percepció de la prestació d'atur. Tanmateix a efectes fiscals computen com a rendiments del treball (art. 17.2. b Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'IRPF), per la qual cosa són objecte de la corresponent retenció. En aquest sentit els correspon un règim diferent al de les indemnitzacions regulades a l'apartat 4 de l'article 75 de la LRBRL.

Res no impedeix que un càrrec electe amb dedicació exclusiva o parcial a un ajuntament, pugui percebre assistències per la seva concurrència als òrgans col·legiats d'altres corporacions locals de les quals formi part, com ara el consell comarcal o la diputació provincial, i a la inversa. Els límits quantitius de les retribucions i assistències seran els que corresponguin a cada ens local del qual sigui membre.

La jurisprudència del Tribunal Suprem ha remarcat la necessitat que la percepció d'assistències es vinculi estrictament a la concurrència efectiva a les reunions dels òrgans col·legiats de què es tracti. La STS de 20 de gener de 1989, que si bé fa referència a les dietes, resulta aplicable a l'actual concepte d'assistència, va declarar que les dietes per assistències a les sessions i reunions: *“en modo alguno puedan tener carácter mensual y periódico, desligada de aquella obligación de asistencia»,* i que *«... la dieta no es más que una compensación por asistencia a dichas sesiones o reuniones que no pueden percibirse por quienes, dejando de asistir a las mismas, no se hacen acreedores a dicha compensación económica»*. Per la seva part la STS de 30 d'abril de 1990, va establir que: *«En todo caso, las asignaciones que correspondan no pueden encubrir un sueldo o salario, sino que deben ir en relación con unas asistencias debidamente documentadas en las correspondientes actas de las reuniones y sesiones, de cuyo contenido a efectos de cobro certificará el Secretario de la Corporación o el que haga sus veces»*.

D'altra banda, segons va assenyalar la STS d'1 de desembre de 1995, aquest tipus d'indemnització hauria de ser igual per a tots els membres de l'òrgan col·legiat, per tant no es pot admetre que en funció del càrrec es percebin assistències diferents pel simple fet de participar en un mateix òrgan col·legiat.

4.- Les indemnitzacions:

L'article 75 de la LRBRL, en el seu punt 4, admet la compatibilització de la retribució que s'escaigui en cada cas (dedicació exclusiva, parcial o assistències) amb la percepció d'indemnitzacions per les despeses efectives ocasionades en l'exercici del càrrec, segons les normes d'aplicació general en les Administracions Públiques i les que en el seu desenvolupament aprovi el Ple. Es tracta de despeses degudament justificades, contràriament a les assistències, que no requereixen l'acreditació d'una despesa sinó la concurrència a les sessions de l'òrgan col·legiat.

El concepte d'indemnització ha anat variant amb el temps. Arran de la Sentència del Tribunal Suprem (TS) de 18 de gener de 2000, ratificada per moltes Sentències posteriors de l'Alt Tribunal, es va establir una interpretació més àmplia del concepte "indemnització", que fins i tot superava els límits de la definició que en feia l'article 13 del ROF. El Tribunal Suprem partia d'una definició etimològica i jurídica del concepte indemnització, per incloure-hi tant el dany emergent (danys efectivament causats) com el lucre cessant (beneficis deixats d'obtenir). Tanmateix, amb l'entrada en vigor de la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social, i la conseqüent modificació de l'article 75.4 LRBRL, es va imposar novament un concepte restrictiu d'indemnització, que contempla tan sols despeses efectives ocasionades en l'exercici del càrrec, el pagament de les quals resta subjecte a fiscalització per part de la Intervenció municipal (dietes, desplaçaments, pernoctacions etc.).

Aquest és el nostre parer d'acord amb el nostre saber i entendre que sotmetem a qualsevol altre de millor fonamentat en Dret.

Barcelona, juny 2015

Serveis Jurídics ACM
